Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifa și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 176. Brașovŭ, Joi 11 (23) Augustŭ 1888.

Brașovŭ, 10 Augustŭ st. v. 1888.

Cérta dintre primatele Simor și ministrulŭ Trefort, ce a datŭ nascere lungei scrisorĭ, prin care a rĕspunsŭ celŭ dintâiu la cunoscutulŭ rescriptŭ ministerialŭ în afacerea scolei din Tyrnau (Sâmbăta-mare) și pe care amŭ reprodus'o și noi, a stîrnitŭ o viuă discusiune în pressa ungurĕscă.

E naturală că, deórece aicĭ se tractéză de importanta cestiune a dreptului de inspecțiune a statului asupra școlilorŭ confesionale, precum și de atitudinea celui mai puternicŭ dintre prelații din Ungaria și Transilvania față cu guvernulŭ, afacerea trebue sĕ ne intereseze și pe noi.

Cetitorii noștri sciu cum s'a iscatŭ așa numitulŭ conflictŭ între ministrulŭ de instrucțiune și căpetenia bisericei catolice ungurescĭ.

Directorulŭ preparandiei din Tyrnau s'a opusŭ ingerinței inspectorului scolarŭ reg. la esamenulŭ de cualificațiune a acestui institutŭ susținêndŭ, că elŭ n'are îndreptățirea a lua parte la esamene decâtŭ numai în modŭ pasivŭ și disputându-i în specialŭ dreptulŭ de-a subscrie procesulŭ verbalŭ și testimoniile.

Organulŭ domnului Trefort s'a opusŭ și în urma acésta au cerutŭ și unulŭ și altulŭ instrucțiunĭ dela autoritățile lorŭ superióre.

Urmarea a fostŭ, că și directorulŭ preparandiei și inspectorulŭ scolarŭ au primitŭ aprobațiunea superiorilorŭ lorŭ. Afacerea a rĕmasŭ dér pendentă nesupuindu-se nicĭ unulŭ, și nicĭ altulŭ.

A urmatŭ apoi rescriptulŭ ministrului de instrucțiune în afacerea școlei din Tyrnau. In acestŭ rescriptŭ adresatŭ primatelui ministrulŭ pretinde ca directorulŭ preparandiei din vorbă sĕ fiă aspru dojenitŭ, căcĭ la dincontră va fi destituitŭ. Mai departe cere ca sĕ presenteze diplomele spre a fi subscrise de inspectorulŭ școlarŭ, căcĭ altfelŭ voiŭ fi anulate.

Față cu acéstă pretensiune Simor se adreséză cu multă politeță către ministru, căutândŭ a justifica procederea sa, dér nu amintesce cu nici unŭ cuvêntŭ că ar fi gata sĕ urmeze provocărei ministrului de a dojeni pe directorulŭ preparandiei, și de-a trimite inspectorului scolarŭ reg. diplomele spre subscriere.

Din contră, primatele se provócă la legĭ, la ordonanțele ministeriale și la praxa de până acuma și négă îndreptățirea procederei ministrului. Acésta este tótă divergența dintre punctulŭ de vedere alŭ ministrului și alŭ primatelui, căreia 'i dă espresiune acesta din urmă în scrisórea sa, cumpusă de altmintrelea cu multă diplomația.

Au dreptate foile guvernamentale decă susținŭ, că în casulŭ de față nu e vorba de-o luptă principiară; că primatele recunósce în scrisórea memorată apriatŭ dreptulŭ de inspecțiune alŭ statului în ințelesulŭ ce i-lŭ dă guvernulŭ.

Intréga nemulțămire, de care este cuprinsŭ primatele se reduce la afirmarea, că ministrulŭ nu s'a purtatŭ cu respectulŭ cuvenitŭ față cu dênsulŭ și nu l'a prevenitŭ la timpŭ despre intențiunile sale. Nu era de lipsă, ḑice primatele, ca ministrulŭ sĕ se eșofeze așa de multŭ tocmai față cu preparandiile unguresci catolice, ce se află sub îngrijirea lui, deorece aceste institute încă înainte de ce s'a trezitŭ ministrulŭ a aduce legĭ pentru maghiarisarea școlelorŭ, șĭ-au împlinitŭ chiămarea, ce le-a dat'o însușĭ primatele, de-a maghiarisa pe Slovacii din acele ținuturĭ.

Pasagiulŭ din scrisórea primatelui, în care acesta desfășură activitatea, ce-a desvoltat-o pentru a face din preparandiile sale nisce pepiniere pentru maghiarisarea Slovacilorŭ, ér în deosebĭ afirmarea, că preparandia confesională catolică din Tyrnau e mai maghiară decâtŭ cea de statŭ din Modorŭ, pentru că aicĭ se propune încă limba slovacă, pre când în cea dintâiu de multŭ s'a eliminatŭ, ne arată chiar că primatele ungurescŭ emuléză cu guvernulŭ în ceea ce privesce tendințele de maghiarisare.

Și acéstă parte a scrisorei primatelui ne interesézâ pe noi în specialŭ. Ne interesézâ sĕ scimŭ că capulŭ bisericei catolice unguresci nu numai că aprobă, dér sprijinesce și conlucră din rĕsputerĭ la fatala direcțiune, ce a luat'o politica ungurĕscă mai alesŭ dela 1879 încóce, pentru desnaționalisarea popórelorŭ nemaghiare.

Ne interesézâ sĕ scimŭ ce principii se profeséză în institutele de cultură catolice unguresci și la ce ne putemŭ aștepta dela crescerea ce-o primescŭ unii dintre clericii români uniți, ce se trimetŭ la aceste institute.

Organulŭ d-lui Tisza, „Nemzet“, ḑice, satisfăcutŭ asupra asigurărilorŭ, ce le face primatele spre apĕrarea maghiarismului sĕu, că scrisórea lui delătură orĭ ce bănuélă în simțulŭ de fidelitate către legĭ, ce-lŭ posede centrulŭ catolicismului ungurescŭ.

Noi sciamŭ, că legea de naționalitate nu admite maghiarisarea Slovacilorŭ, cum se practică ea în diecesa Strigoniului. Cum ar pute dér trece primatele ungurescŭ ca fidelŭ susțiitorŭ alŭ legilorŭ, când se laudă, că întrece chiar pe cei dela guvernŭ în nisuința de a ignora și călca legea de naționalitate? Și cum se unesce acésta procedere cu principiile creștinismului?

„Nouvelle Revue“ și Bismarck.

Eată în resumatŭ caracteristiculŭ rĕspunsŭ, ce l'a datŭ d-na Adam, proprietara Revistei Noue din Parisŭ, ḑiarelorŭ germane, carĭ négă autenticitatea raportului secretŭ alŭ principelui Bismarck, ce s'a fostŭ publicatŭ în acéstă revistă:

Afirm pe onóre, ḑice d-na Adam, autenticitatea acestui documentŭ, după cum afirmŭ, și autenticitatea *secretului de statŭ* publicatŭ în „*Nouvelle Revue*“ de contele Vasili, după cum afirm și autenticitatea documentelorŭ bulgare.

Cu câtŭ Bismarck va spune mai multe minciunĭ, cu atâtŭ inimicii lui vorŭ fi mai veselĭ, pentru că va fi sdrobitŭ mai tare în ḑiua când în sfîrșitŭ va fi înfundatŭ cu totulŭ.

Am probe despre tóte minciunile lui Bismarck, și decă eu nu voi mai fi, alte mânĭ, alte pene vorŭ eși la ivélă pentru a lovi pe celŭ mai nerușinatŭ mincinosŭ de pe pĕmêntŭ.

In raportulŭ publicatŭ de mine și a cărui autenticitate o contestă, cancelarulŭ a mințitŭ împĕratului sĕu pentru că documentele bulgare suntŭ adevĕrate.

Bismarck a mințitŭ când a făcutŭ pe împĕratulŭ Wilhelm I sĕ jure Țarului, că documentele bulgare erau false.

Bismarck a mințitŭ când a făcutŭ pe împĕratulŭ Frederik III sĕ afirme Țarului, că documentele bulgare au fostŭ fabricate.

Impĕratulŭ Rusiei are elŭ cunoscință de înșelătoriile lui Bismarck? Nu sciu. Insĕ în privința secretului de statŭ, trebue sĕ fi fostŭ deșteptatŭ prin strania negare a foilorŭ germane, carĭ negau tratatulŭ germano-belgianŭ.

D. de Bismarck, contele Herbert și regele Leopold sciu, că ceea ce a fostŭ publicatŭ de contele Vasili asupra tratatului militarŭ germano-belgianŭ e exatŭ, însĕ nu mĕ voiu adresa la ei sĕ mărturisescă acésta.

Nimicu n'a fostŭ mai curiosŭ pentru aceia, carĭ împreună cu mine cunoscŭ se-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Despre grădinele de copii.

Conferință ținută la ateneulŭ din Craiova.

(Urmare.)

Ocupațiunea copiilorŭ este jocuḷŭ, o ocupațiune fórte seriósă pentru ei. Mai alesŭ jocuḷŭ în societate cu semenii lor și în sînulŭ naturei, este fericirea copilului. Rarĭ suntŭ copiii, carĭ sĕ nu arate o pornire iresistibilă pentru jocŭ; și aceștia suntŭ séu bolnavĭ fisicesce, orĭ au vr'unu defectŭ intelectualŭ; séu decă nu suntŭ copii așa numițĭ prodigioșĭ, în carĭ inteligența predomină, și lucrarea ei absórbe în mare mĕsură acea putere de viéță, care la alțĭ copii se manifestă într'unŭ neastemperŭ continuu și în plăcerea jocului.

Câtŭ de seriosŭ este jocuḷŭ pentru copii și câtŭ de iubite le suntŭ jucăriile, mai alesŭ decă suntŭ creațiunĭ proprii ale lorŭ, putemŭ observa când le luămŭ séu le nimicimŭ aceste jucării, cum e o păpușă, unŭ cărucioŕŭ seu o grădiniță lucrurĭ în care ei șĭ-au pusŭ tótă personalitatea lorŭ. Copilulŭ atuncĭ, decă nu póte resista, se pune pe plânsu și cu nimicŭ nu'lŭ poțĭ împăca; este inconsolabilŭ, întocmai ca unŭ omŭ adultŭ, căruia i-ai nimicitŭ averea orĭ i-ai aprinsŭ casa.

Când n'are jucării, séu n'are din ce'șĭ face, când n'are unde sĕ alerge, unde se se jóce și cu cine vorbi, copilulŭ sufere: și uneorĭ întrébă tristŭ pe tatălŭ sĕu, pe mamă-sa: „cu ce sĕ mĕ jocŭ eu?“ — „Ce sĕ facŭ eu acum?“ — alte orĭ ne face nenumĕrate întrebărĭ despre lucrurile din casă; ér când este în umorŭ rĕu, plânge și face stricăciunĭ.

Activitatea este trebuința fundamentală a firei copilărescĭ. Și decă acéstă trebuință nu e îndestulată într'unŭ modŭ raționalŭ, conformŭ inteligenței și aplicărilorŭ copilului, ea degenereză într'un instincŭ de stricăciune; asemenea unui rîu, alŭ cărui cursŭ nu póte fi opritŭ, și decă nu e regulatŭ, se revarsă peste malurĭ și răpesce totŭ ce află în calea sa. Ĕr decă firea copilului e mai domólă, singurătatea și neocupațiunea ilŭ deprinde cu trândăvia, vițiu care, înrădăcinându-se de micŭ în elŭ, devine isvorulŭ multorŭ rele, și-lŭ lipsesce de mijlócele necesare pentru desvoltarea corpului și a sufletului.

In activitatea copilului se manifestă boldurile caracteristice naturei omenescĭ în generalŭ, bolduri a căroru îndestulare și desvoltare au ridicatŭ neamulŭ omenescŭ, în cursulŭ veacurilorŭ, până în trépta civilisațiunei de astăḑĭ. Idealulŭ educațiunei în generalŭ, și în specialŭ alŭ grădinilorŭ de copii, este de-a urma calea firéscă a acestei desvoltărĭ, cu acea deosebire, că tinerimea, prin ajutorulŭ sciințeĭ și conducetorilorŭ sĕĭ, este scutită de greutățile, rătăcirile și periculele, cărorŭ a fostŭ și este espusă omenirea adultă pe calea culturei.

Primulŭ boldŭ séu prima trebuință a copilului, afară de trebuința nutrirei, este aceea a mișcării. Acestŭ boldŭ se manifestă la începutŭ fără o țintă anumită. Mai târḑiu elŭ se arată ca trebuință de-a se ocupa cu ceva: de-a ḑidi casă, de-a face grădină, de-a săpa pămêntulŭ, de-a tăia hârtiă, de-a împleti, de-a cóse, de-a face haine păpușiĭ: tot imitațiunĭ de lucrărĭ ale ómenilorŭ adulțĭ și, în același timpŭ, boldurĭ moștenite și înăscute încă în primii ómenĭ, prin trebuința de a-șĭ căuta nutrimentulŭ, de a-șĭ face haine sĕ-șĭ acopere corpulŭ, și locuințe, unde sĕ se adăpostéscă.

Boldulŭ mișcării, pentru a căruĭ mulțumire e destinată în scólă gimnastica, e întimpinatŭ în grădinile de copii prin jocurile de mișcare. Boldulŭ de-a se ocupa este îndestulatŭ prin felurite obiecte de jocŭ, cum este mingea, cubulŭ, materialulŭ de clăditŭ, de împletitŭ, de modelatŭ; prin cultivarea de micĭ straturĭ cu florĭ și legume în grădină, și prin alte ocupațiunĭ.

Prin jocurile de mișcare se deprinde și se desvoltă corpulŭ cu tóte membrele sale. Celelalte jocurĭ, care ocupă mai multŭ mâna, ochii și mintea copilului, au în vedere mai multŭ educațiunea acestorŭ organe, și pregătescŭ pe viitorulŭ omŭ pentru feluritele meserii séu arte, pentru care va ave o aplicare mai pronunțată și va fi chematŭ a le practica în viéță.

Astfelŭ prin variata combinațiune a micilorŭ pătrate și cuburĭ de lemnŭ, pentru a face mobile și case, se nutresce aplicarea la architectură; prin crearea de obiecte cu felurite forme din lutŭ, prin zugrăvirea séu desemnarea pe hârtiă, prin tăierea bucățelelorŭ de cartonŭ séu de pentru hârtiă felurite scopurĭ, și prin alte asemenea ocupațiunĭ se nutrescŭ boldurile născute pentru artele și mese-

cretele lui Bismarck, ca schimbările presei germane în privința raportului către împeratulŭ Fridericŭ. Acele ale Gazetei de Colonia, care la începutŭ au admisŭ autenticitatea raportului, apoi au negat'o suntŭ nostime de totŭ.

Suntemŭ sigurĭ, dice fóia germană, că autorulŭ cunósce raportulŭ, cu atâtŭ mai multŭ acesta, pentru-că elŭ a evitatŭ tóte punctele carĭ se îndréptă contra politicei germane.

Scrisórea primatelui Simor cătră ministrulŭ Trefort.

(Fine.)

Așaderă în tóte legile și instrucțiunile aceste nu aflu nicĭ o literă din carear urma, că inspectorulŭ reg. ar avé dreptulŭ de-a subscrie diplomele de cualificațiune dela prepandia din Sâmbăta-mare. In urma acestora am gânditŭ, că doră vețĭ fi făcutŭ în altŭ locŭ dispozițiunĭ și ordinațiunĭ cu privire la lucrulu acesta și anume în ordinațiunea din 23 Decemvre 1885 Nr. 7079, și acésta cu atâtŭ mai vertosŭ am presupus'o, cu câtŭ adecă în rescriptulŭ Escelenției Vóstre de dtto 8 Augustŭ a. c. Nr. 26,428 între altele se cuprinde și aceea, că inspectorii reg. s'au presentatŭ regulatŭ la esamenele de cualificațiune atâtŭ la preparandiile din capitală (B.-Pesta), câtŭ și la celelalte preparandii rom. cat. din țeră și că „celorŭ ce-au fostŭ supușĭ la esamenele de cualificațiune li s'au pusŭ întrebărĭ din partea organelorŭ ministrului de instrucțiune publică; votulŭ lorŭ a fostŭ decisivŭ la clasificărĭ și ei au subscrisŭ atâtŭ protocólele și matriculele câtŭ și diplomele de cualificațiune"; am făcutŭ apoi erășĭ o reprivire asupra ordinațiunei din 23 Decemvre 1885 Nr. 7079, der din acesta numai despre atâta m'am pututŭ convinge, că de acum înainte în preparandiile catolice dreptulŭ de inspecțiune îlŭ are inspectorulŭ școlarŭ reg. Neaflându nicĭ chiar aicĭ absolutŭ nimicu privitorŭ la causa nóstră, am luatŭ în mână autorisarea dată de Escelenția Vóstră inspectorilorŭ școlarĭ, în care se cuprindŭ din cuvêntŭ în cuvêntŭ următórele:

„Pe Domnia-ta te imputernicescŭ în viitorŭ ca în prepandia r. cath. sĕ *esercitezĭ dreptulŭ de inspecțiune supremă a statului, care constă în aceea: ca din când în când sĕ visiteze preparandia, sĕ asculte propunerile, sĕ fiă presentŭ la examenele încheiării anului și cu deosebire la esamenele de calificațiune; sĕ subscrie registrele de învĕțămentŭ precum și matriculele. Sĕ facă arătare impreunată cu observațiunĭ despre esamene; și în urmă recomandŭ mai alesŭ ca cu astfelŭ de ocasiunĭ sĕ caute a fi în bună înțelegere cu respectiva autoritate bisericéscă*".

In ordinațiunea acesta ai binevoitŭ Excelența Ta a esplica destulŭ de clarŭ, cum trebue priceputŭ dreptulu de inspecțiune alŭ statului, și cum trebue esercitatŭ acestŭ dreptŭ din partea inspectorului scolarŭ, ér eu din parte-'mĭ nicĭ n'am întârdiatŭ de a dispune încă la 1886 ca directorii preparandielorŭ puse în îngrijirea mea sĕ caute a primì în modŭ onorificŭ pe delegatulŭ guvernului și pentru ca acesta sĕ-șĭ pótă esercita dreptulŭ și datorința mai cu succes le-am datŭ instrucțiunĭ, ca diua ținerii esamenelorŭ de cualificațiune sĕ o hotărască la olaltă, nu cumva esamenele sĕ țină în astfelu de timpŭ când delegatulŭ guvernului ar fi împedecatŭ de-a se presenta.

Și astfelŭ s'a și întêmplatŭ. Inspectorulŭ scolarŭ din Strigoniu a visitatŭ atâtŭ preparandia din Strigoniu câtŭ și cea din Sâmbăta mare a împlinitŭ tóte câte i-ațĭ dispusŭ prin susŭ numita ordinațiune, tóte le-a subscris, chiar și matriculele, afară de diplomele de cualificațiune, pentru că acestea nu trebuia sĕ le subscrie fiindcă n'a fostŭ provocatŭ spre acésta din partea Exelenției Vóstre. Directoratele preparandielorŭ aparținĕtóre cercului meu de supraveghiare asemenea n'au primitŭ nicĭ o instrucțiune în privința acésta fiindcă Exelenția Vóstră niciodată nu mĭ-a-țĭ făcutŭ cunoscutŭ, că afară de ordinațiunea amintită mai susŭ, de dreptulŭ de inspecțiune a statului s'ar ține și subscrierea diplomelorŭ de cualificațiune.

Astfelŭ era starea lucrului până la finea anului scolasticŭ 1887-8, când între doi subordinațĭ ai nostri, directorulŭ meu și inspectorulŭ scolarŭ alŭ Escelenței Vóstre, se iscă o diferență încă înainte de începerea esamenului de cualificațiune în privința estinderei dreptului de inspecțiune. Unulŭ dintre canonicii mei, Varga Mihaly, totodată și directorŭ, a primitŭ din partea mea instrucțiune pe cale telegrafică în care 'i spuneamŭ, că inspectorulŭ scolarŭ are dreptŭ de inspecțiune, der nicĭdecum drept de dispozițiune. Mai târdiu mĭ-a venit însciințarea că Esc. vóstră, totŭ pe cale telegrafică, ațĭ fi instruatŭ pe inspectorulŭ scolarŭ sĕ subscriă și diplomele de cualificațiune. Dér fiindcă Escelența vóstră pe mine, ca pe unulŭ ce suntŭ responsabilŭ și competentŭ în afacerea acésta, nicĭ-odată nu m'ațĭ încunosciințatŭ până acum, nu am pututŭ fi în plăcuta posițiune ca privitorŭ la acésta sĕ comunicŭ cu Escelența vóstră observările mele, de aceea am îndrumatŭ pe directorulŭ din vorbă sĕ rĕmână pe lângă cele espuse în ordinațiunea din 23 Decemvre 1885 nr. 7070, amesuratŭ căreia inspectorulŭ scolarŭ și cu ocasiunea acésta a ascultatŭ prelecțiunile fără de nicĭ o piedecă, a fostŭ de față la esamenele de cualificațiune, a pusŭ întrebărĭ, a influințatŭ la darea classificărilor și subscrisŭ matriculele; i s'a datŭ în urmă spre subscriere și protocolulŭ, dér inspectorulŭ a refusatŭ fără de nicĭ unŭ motivŭ subscrierea.

Acésta e starea lucrului. Ce s'a mai întêmplatŭ afară de aceste nu póte fi decâtu afacerĭ personale ale delegațilorŭ noștri. Decă prin tóte acestea delegatulŭ Escelenței Vóstra ar fi fostŭ vătămatŭ, în óre-care modŭ, eu cugetŭ că își va primì satisfacțiunea.

Dice mai departe rescriptulŭ Escelenței vóstre, că inspectorulŭ reg. ar fi fostŭ în deosebĭ îndrumatŭ cu prilejulu acesta, ca se subscrie diplomele de cualificațiune, de aicĭ ar trebui se deducŭ, că și dealtădată a fostŭ instruatŭ sĕ facă așa ceva.

Permitețĭ-mĭ însĕ Escelența Vostră a vĕ declara hotărîtŭ, că precum despre cea mai nouă instrucțiune, întocmai nicĭ despre cele de mai înainte n'am fostŭ încunosciințatŭ de către Escelența Vóstră. Și apoi preparandia rom. cat. din Sâmbăta mare nu e unŭ astfelu de institutŭ, ca față cu elŭ sĕ se ia mĕsurĭ esccepționale, pentru că institutulŭ acesta servesce cu credință intereselorŭ statului maghiarŭ. Institutulŭ acesta dâ în fiăcare anŭ patriei o mulțime de învĕțătorĭ cu sentimente și idei maghiare, carĭ rĕspândindu-se mare parte printre poporațiunea slovacă, se facŭ totŭ atâțĭ apostolĭ ai națiunei maghiare. Afară de aceea mai marii institutului suntŭ totŭ patrioțĭ probațĭ, carĭ stândŭ în fruntea unei marĭ Reuniunĭ învĕțătorescĭ maghiare, prin asta susținŭ strînse legăturile de prietinią între elevii de odinióră și cei de acum și mijlocescŭ succese culturei maghiare. In urma acestora preparandia din Sâmbăta mare e vrednică de considerațiunea statului. Precum gimnasiulŭ catolicŭ de acolo a fostŭ o adevĕrată vadă maghiară în ținutulŭ acela slovacŭ, precum asilulŭ pentru orfanĭ și lipsițĭ de mijlóce edificatŭ de mine este unŭ institutŭ de crescere maghiară, care are de scopŭ a da statului cetățenĭ adevĕratŭ maghiarĭ — unde limba maghiară șĭ-o însușesce fiăcare în primulŭ anŭ — tocmai așa acestŭ institutŭ preparandialŭ este unulŭ dintre ajutórele cele mai credinciose statului în propagarea culturei maghiare, în apĕrarea intereselorŭ naționale — și tocmai pentru că așa este nu e nicĭdecum echitabilŭ ca puterea statului, afară de cele ce suntu prescrise prin lege, sĕ ingereze asupra lui. — Seu și decă ar vrea statulŭ sĕ facă asesta, celŭ puținŭ sĕ comunice cu autoritatea supremă bisericéscă, care e responsabilă de astfelŭ de institute și care cu dragŭ și inimă lucră pentru rĕspândirea culturei maghiare.

De altmintrelea asigurŭ pe Escelența Vóstră din nou, că catolicii maghiarĭ nicăirĭ nu împiedecă esercitarea drepturilorŭ și datorințelorŭ inspectorilorŭ de statŭ și că puterea de statŭ se póte convinge fără multă ostenelă *ce muncitori zeloşi are statulŭ pe câmpulŭ desvoltărei și culturei naționale în cetățenii crescuți în institutele de învĕțămentŭ catolice.*

Primițĭ Escelența Vóstră sincera espresiune a depsebitei mele stime.

Strigoniu, 14 Augustŭ 1888.

Primatele **Ioanŭ Simor** m. p.

SCIRILE DILEI.

Din *Lugoșŭ* ni-se scrie cu data de 20 Augustŭ: Diua de 18 Augustŭ s'a sĕvêrșitŭ în orașulŭ nostru cu mare solemnitate, fiindcă deodată cu sĕrbătorea Schimbării la față, ce-o serbătorimŭ noi Românii, cade în aceeașĭ di, după cum este sciutŭ, și *aniversarea nascerii Maiestății Sale*, a monarchului nostru. In preséra de 18 Augustŭ orașulŭ a fostŭ iluminatŭ, ér cu deosebire institutele publice, unde au arboratŭ și tricolorulŭ unguresců. — In cele două bisericĭ românescĭ din locŭ s'a celebratŭ în acea di cultulŭ divinŭ cu mare paradă și solemnitate. Er în biserica catedrală gr. cat. la 9½ óre a. m. s'a celebratŭ și de astădată sânta liturgiă ca în toțĭ anii de către Ilustritatea Sa, Prea sânțitulŭ d-nŭ Episcopŭ alŭ Lugoșului Dr. Victorŭ Mihalyi de Apșa cu asistința canonicilorŭ capitularĭ și preoțilorŭ gremialĭ, la care a asistatŭ unŭ numĕrosu publicŭ de tote naționalitățile, precum și tóte căpeteniile autoritățilorŭ civile și militare din locŭ. După sfĕrșitulŭ s. liturgii s'a cântatŭ docsologia cea mare. La 1 óră p. m. Ilustritatea Sa d-lŭ Episcopŭ ca de obiceiu a datŭ unŭ prândŭ de gală, la care au fostŭ întrunite peste 30 de persóne, invitațĭ fiindŭ anume toțĭ șefii autoritățilorŭ civile și militare din Lugoșu. Toaste s'au ridicatŭ numai unulŭ, adecă din partea Ilustrității Sale Episcopului pentru Maiestatea Sa și înalta casă domnitóre..."

* * *

Totŭ din acelŭ orașŭ ni se scrie: In 18 Augustŭ pe la 8½ óre sera s'a descărcatŭ peste *Lugoșŭ* și satele dimprejurŭ o *furtună mare* împreunată cu grindină de mărimea nucilorŭ. Pagube marĭ nu s'au causatŭ, căcĭ grindina a fostŭ rară și nu a ținutŭ timpŭ îndelungatŭ. De atuncĭ avemŭ pe aicĭ timpu norosŭ și clima s'a recitŭ câtŭ de bine, încâtŭ nóptea decă ar fi seninŭ ar pute sĕ cadă și brumă.

* * *

Cetimŭ în „Telegrafulu Românŭ": „Incă din bunŭ timpŭ s'au făcutŭ pașii necesarĭ din partea locurilorŭ competente pentru de a se putea întruni *congresulŭ nostru naționalŭ bisericescŭ* la terminulu ordinarŭ din 1 Octomvre a. c. și concesiunea pré înaltă a și sositŭ deja".

* *

La „T e D e u m -u l ŭ" oficiatŭ în catedrala catolică din Bucurescĭ pentru *aniversarea nascerii M. S. Impĕratului Austro-Ungariei* au asistatŭ d-nii miniștrii Maiorescu și Barozzi, d. coloneiŭ Voinescu prefectulŭ poliției Capitalei, d-nii ajutanțĭ regalĭ Candiano și Perticari, d-nii representanțĭ ai legațiunilorŭ streine, d. generalŭ Budișteanu și mulțĭ alțĭ înalțĭ funcționarĭ civilĭ și militarĭ.

* * *

Cetimŭ în „Epoca": „Ministrulŭ afacerilorŭ streine alŭ Republicei francese în România face cunoscutŭ persónelorŭ care dorescŭ se expue în *secțiunea română a Exposițiunei universale dela Parisŭ din 1889*, că pentru tóte lămuririle de care potŭ avé nevoe în privința acestui mare concursŭ internaționalŭ trebue sĕ se adreseze de aci înainte, nu

---

riile corĕspundĕtóre, cum suntŭ pictura, desemnulu, sculptura, gravura și în specialŭ, pentru fete: croitoria, broderia ș. a. Prin formarea de micĭ grădinĭ și prin cultivarea de plante se desvoltă plăcerea pentru cultura pămêntului și pentru grădinăritŭ.

Plăcerea pentru poesia și mai alesŭ pentru musică, care are atâta influență asupra copiilorŭ și jócă unŭ rolŭ atâtŭ de însemnatŭ în educațiune, se nutresce și se desvoltă prin cântecele, de carĭ suntu însoțite multe din jocurile lorŭ și mai cu semă jocurile de mișcare.

Prin aceste jocurĭ variate, după capacitatea și plăcerea copilului, și prin continua comunicațiune cu natura, mai alesŭ în timpulŭ verii, se desvoltă în copilŭ simțemĕntulŭ frumosului în natură și în productele artei. Apoi, în strînsă legătură cu iubirea naturei și a frumosului stă simțĕmĕntulŭ religiosŭ și nesăturata dorință de-a șci.

Cine n'a observatŭ, câtŭ de viu simțescŭ copiii trebuința de-a cunósce totŭ ce vedu, de-a afla însușirile, causa și scopulŭ lucrurilorŭ. — Ce este asta? — de unde este? — cine a făcut-o? de ce? și alte asemenea suntŭ îndatinatele întrebărĭ ce facŭ ei despre tóte lucrurile, cu care vinŭ în atingere. Și fericitŭ copilulu, care se bucură de-o mamă cultă și inteligentă, seu de unŭ altŭ îngrijitorŭ în lipsa ei, care prin mĕsurĭ înțelepte și prin bogate mijlóce îi șcie îndestula acéstă trebuință. Prin acésta se pune temelia judecății sănĕtóse asupra lucrurilorŭ și a vieței: facultatea cea mai necesară omului, pentru a-șĭ puté crea bună starea și mulțumirea sufletéscă, și a nu greși calea destinațiunei sale.

Și se băgămŭ de semă, că copilulŭ nu întrébă decâtŭ despre lucrurĭ ce vede, seu a vedutŭ, despre fenomene ce cadŭ sub simțurile sale; și niciodată despre idei abstracte, carĭ nu există pentru elŭ, nicĭ despre lucrurĭ ce n'a pututŭ vedé. Acésta e unŭ semnŭ, că nu cartea, ci natura este adevĕrata învĕțătóre a copiilorŭ; că cunoșcințele copilului trebue sĕ încépă dela lucrurile și fenomenele din jurulŭ lui, pentru-că numai pe acestea le póte vedé și pipăi, și numai cu ajutorulŭ simțurilorŭ se nascŭ în mintea copilului intuițiunĭ și idei adevĕrate despre lucrurĭ. Simțirile suntŭ basa inteligenței; sciința și tótă cultura intelectuală este intemeiată pe sensațiunĭ și intuițiunĭ.

(Va urma.)

Amintirĭ din pribegia după 1848.

de

IONŬ GHICA.*)

(Urmare.)

In urma atitudinei ce luase Porta, după sfaturile ambasadorului Franciei, generalulŭ Gesterswein a primitŭ ordinŭ sĕ trécă înapoi Prutulu pe malulŭ stângŭ, luându-i-se comanda și dându-se generalului Luders, aruncându-se vina călcării teritorului otomanŭ asupra acelui comandantŭ, care de inimă rea s'a și sinucisŭ.

Europa întregă era în ferbere și temerile de rĕsboiu și de revoluțiunĭ erau mai pretutindenĭ. Ambasada generalului Aupick era o ambasadă mai multŭ militară. Osebitŭ de personalulu civilŭ obicĭnuitŭ, care se compunea de vicomtele de Reculot, de marquisul de Masignac, de Edm de Bourqueney, și vre-o șese-șépte atașațĭ și dragomanĭ, Generalulŭ adusese în suita sa mai mulțĭ ofițerĭ, pe colonelulŭ Margadel, ofițerŭ de statŭ-majorŭ, pe căpitanulŭ Dessain, ofițerŭ de geniu, pe căpitanulŭ de artileria Sabatier, pe căpitanulŭ de cavaleria Lefrançais; mai avea încă și trei alțĭ ofițerĭ, pe căpitanii Magnan, Dupreuil și Mouginot, cărora li se încredințase scóla militară dela Taxim. Toțĭ aceștĭ ofițerĭ erau ocupațĭ a studia posițiunile strategice și mijlócele de apĕrare ale Constantinopolului, și erau destinațĭ ca la casŭ de trebuință sĕ ia parte în armata turcescă, precum s'a făcutŭ mai târdiu cu ofițerii, carĭ întovărășise ambasada generalului Baraguay d'Hiller.

Mai deodată cu pornirea lui Soleiman-Pașa spre Giurgiu, generalulŭ Aupick a trimisŭ la Bucurescĭ și la Iașĭ pe căpitanii Sabatier, Dessain și Lefrançais.

La 7/19 Augustŭ acești ofițerĭ erau ajunșĭ la Brăila, și după câteva dile se puneau la disposițiunea generalului Magheru în tabăra din câmpulu lui Traianŭ.

Efectulŭ sosirei ofițerilorŭ francesĭ în țeră a fostŭ mare. Câte speranțe deșteptate în inimile Românilorŭ! Unŭ orisontŭ întinsŭ și gloriosŭ se deschidea aspirațiunilorŭ naționale.

II.

Etă pe scurtŭ cum se petreceau lucrurile în țeră:

In urma arestărilorŭ din diua de

*) Din „Revista Nouă". — A se vedé „G. Tr." Nrii 169, 170, 171 a. c.

la Legațiunea Republicei, ci Printului George B i b e s c u, președintele și delegatulŭ comitetului naționalŭ românŭ (Bucuresci. strada Mercurŭ, 13) și acreditatŭ ca atare pe lângă d-lŭ Ministru alŭ comerciului Franciei, comisarŭ generalŭ alŭ Exposițiunei.

* * *

„Narodni Noviny“ spune, că unŭ altŭ *transportŭ de patru orfanĭ slovacĭ* trecŭ prin Turoțŭ St. Martonŭ pe drumulŭ Aradului în 12 l. c. Numele orfanilorŭ sunt: 1. Iosifŭ Fuzik din Trencin-Teplitz, de 13 anĭ. Mama lui trăesce la băile de acolo. 2. Ioan Uhliarik din Suja de 13 anĭ, a căruia mamă încă trăesce. 3. Ventel Nemcek de 10 anĭ, a căruia părințĭ trăescŭ în Frivald avênd o mică proprietate și alŭ căruia tată e măsarŭ, și în fine mica copilă de 5 anĭ Cathi, care a uitatŭ numele părințilorŭ sĕi în decursulŭ transportului de „cultură“ la Aradŭ. — Și totușĭ îndrăsnescŭ încă foile din Budapesta în fața astorŭ feliu de fapte a vorbi de „umanitate.“

* * *

„României libere“ 'i se scrie din Graefenberg: „Duminecă, 12 Augustŭ, a fostŭ o serbare (bazar) în orașulŭ Freiwaldau, de care se ține Graefenberg, arangiată de „Frauen-Wohlthatigkeits-Verein.“ — S'a învitatŭ M. S. regele României se presideze la deschidere. A fostŭ primitŭ la 2½ ore cu *imnulŭ nostru naționalŭ*, și aprópe tóte corturile (prăvălii improvisate) erau *împodobite cu steguri în colorile țerei și tricolorulŭ nostru*. La întrare în parcŭ unŭ mare stegŭ negru-galbenŭ și la drépta altulŭ românescu. M. S., însoțitŭ de dr. Theodori, adjut. Odobescu și alții, a visitatŭ tóte chioscurile, cumpărândŭ câte ceva și spunêndŭ câte unŭ cuvêntŭ grațiosŭ, Lumea a remasŭ forte încântată de afabilitatea M. Sale. Cu deosebire unŭ cortŭ era splendidŭ, celŭ unde se vedeau florĭ naturale, buchete și coșulețe admirabilŭ aranjate și care avea inscripția „*Zur Carmen Sylva*.“

* * *

Dlŭ dr. *Zachari Petrescu*. profesorŭ de terapia și materia medicală la universitatea din Bucurescĭ, a făcutŭ o comunicare la Academia de medicină din Parisŭ asupra principiului estrasŭ din *Brionia alba* (Brei popularŭ) în tratamentulŭ vĕrsărilorŭ de sânge (hemoptisii etc.) Efectele acestui medicamentŭ suntŭ forte repedĭ. Breina și estractulŭ alcoolicŭ în injecțiunĭ sub pele a datŭ resultate, carĭ permitŭ a pune acestŭ medicamentŭ în capulŭ antihemoragicilorŭ celorŭ mai activĭ. Planta Brionia alba se întrebuințeză de babe și moșele dela țeră contra hemoragiilorŭ uterine. Celŭ dintâiu, care a atrasŭ atenția doctorilorŭ asupra acestei plante a fostŭ, după cum scrie „Telegratulŭ“ din Bucurescĭ, d-lŭ dr. *Elianu*, care a observatŭ, că moșele din județulŭ Oltŭ întrebuințau acéstă plantă contra hemoragiilorŭ uterine. D-sa a atrasŭ atenția d-lui dr. Zacharia Petrescu asupra efectelorŭ sigure ale plantei, le-a studiatŭ și a tratatŭ despre ele în tesa pentru doctoratŭ în medicină. — Câte plante nu întrebuințéză cu succesŭ babele la diferite bóle și despre carĭ doctorii n'au cunoscință!

* * *

Inainte cu vre-o 10 dile, sĕ dice, că unŭ *ursŭ de pe Cristianulŭ-mare* a sfâșiatŭ o vacă de 4 anĭ din ciurda, ce pășcea la pólele muntelui. Se crede, că acesta este ursulŭ, care a atacatŭ înainte cu câte-va sĕptĕmânĭ și pe taurulŭ comunei Rĕșnovŭ, rănindu-lŭ forte gravŭ. S'au observatŭ dilele acestea urme de ursŭ pe cărarea ce duce în valea Timișului.

* * *

In urma invitațiunei d-lui C. Esarcu, mai mulțĭ amicĭ ai belelorŭ-arte, întrunindu-se Vinerea trecută în sala Ateneului din Bucurescĭ, au luatŭ următórele decisiunĭ: Se va face câtŭ mai ne întârdiatŭ *o exposițiune generală* în sălile noului palatŭ alŭ Ateneului *de operile artiștilorŭ românĭ*: pictura sculptura, architectura, cu diversele lorŭ ramificațiunĭ. Se va adresa pentru acésta o circulară cătră toțĭ artiștii românĭ cu óre-care renume, rugându-i a trimite șefului cancelariei Ateneului, d-lui Alex. Stăncescu, strada Franklin 5, o listă de tóte operile ce au executatŭ și carĭ se află actualmente sĕu în atelierile d-lorŭ sĕu pe la diferițĭ particularĭ carĭ le-au cumpăratŭ. Secretarulu Ateneului se va însărcina a transporta aceste opere în sălile palatului și a-le clasifica și aședa cu ajutorulŭ unui juriu ce va fi numitŭ într'o viitóre adunare.

* * *

Cetimŭ în „Bârladulu;“ „*Grânele dela noi au și vorŭ ave mare căutare*, precum am mai spus. Prețurile vor cresce, agricultorii noștri aflândŭ că în America și în India este lipsă și de unde Europa nu mai póte aduce grâu“.

* * *

In 2 Aug. v. c. *au mai plecatŭ din orașulŭ Iașĭ spre America* vr'o 20 Israelițĭ de ambe-sexe.

* * *

Țĕranii mușcațĭ de unŭ lupŭ turbatŭ, carĭ au fostŭ dușĭ în spitalulŭ Brancovenescŭ din Bucurescĭ, au avutŭ sĕ sufere durerĭ îngrozitóre, mai alesŭ din causa căldurilorŭ din ultimele dile. D-lu dr. Babeșŭ visiteză și inoculeză de 4 orĭ în di pe aceștĭ nenorocițĭ. Unulŭ dintrênșii, care este mușcatŭ gravŭ la gură, din care causă nu póte nicĭ sĕ mănânce, presintă óre-carĭ simptome îngrijitóre. Acesta nu se crede că va pute scăpa.

* * *

S'au arestatŭ la poliția din Bucurescĭ individii Ali Mustafa, Ramatz Ahmed și Roșu Iulianŭ, asupra cărora s'au găsitŭ mai multe *monede de aurŭ false*, pe carĭ s'au încercatŭ sĕ-le schimbe.

* * *

La 15 Septemvre se va deschide în Veneția alŭ 11-lea c o n g r e s ŭ i n t e r n a ț i o n a l ŭ de l i t e r a t u r ă și a r t e. Se vorŭ discuta următórele cestiunĭ: 1) Studiulŭ legei asupra proprietăței literare votată în Statele-Unite. 2) Asimilațiunea traducerei în relațiune cu reproducțiunea. 3) Mai multe modificărĭ, ce trebue întroduse în convențiunea din Berna. 4) De a face circulărĭ la diferite state din Europa, care aderă la convențiune. 5) Drepturile și datoriile reciproce dintre autorĭ și editorĭ. Multe cestiunĭ forte importante, ce nu suntŭ încă specificate, vorŭ fi asemenea discutate. Se vorŭ face 3 serbărĭ marĭ, organisate de comitetulŭ congresului. Intre protectorii congresului vedemŭ figurândŭ și pe M. S. *Regina României*. Ca membrii din partea României suntŭ d-nii *B. P. Hajdĕu, Dimitrie I. Ghica, George și Alecsandru Djuvara*. Limba oficială e cea francesă. Oratorii suntŭ în dreptŭ sĕ vorbéscă în limba lorŭ națională. Desbaterile vorŭ fi stenografate. S'au luatŭ mĕsurĭ ca toțĭ membrii, carĭ vorŭ sosì se aibă celŭ mai mare comfortŭ.

* * *

E l v e ț i a încă va lua parte la e s p o s i ț i a din P a r i s ŭ într'unŭ modŭ oficialŭ. Peste o miie de persóne vorŭ espune.

Concertŭ. După cum ni se comunică cunoscutulŭ artistŭ, d-lŭ *L. Wiest*, din Bucurescĭ va da Sâmbătă în 13 (25) l. c. unŭ concertŭ în Brașovŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Budapesta, 22 Augustŭ. Ministrulŭ *Trefort* s'a bolnăvitŭ érășĭ greu. Starea lui e forte îngrijitóre.

Berlinŭ. 22 Augustŭ. Imperatulŭ Wilhelm II a primitŭ portretulŭ Țarului cu o dedicațiune autografă, care reîmprospĕteză aducerea aminte de frumósele dile dela Peterhof.

Roma. 22 Augustŭ. După cum află diarulŭ oficiosŭ italianŭ „Tribuna“, scopulŭ principalŭ alŭ întâlnirei dela Friedrichsruhe este stabilirea unei înțelegerĭ prealabile în privința unui *congresŭ europenŭ*, care sĕ fiă conchiămatŭ numai și numai cu intențiune pacĭnică și spre regularea cestiunei bulgare. După acéstă regulare ar ave sĕ urmeze propunerea de *desarmare generală*. Décă Francia ar refusa sĕ priméscă acéstă propunere, *probabilŭ că din congresulŭ de pace s'ar nasce resboiulŭ.*

Budapesta, 22 Augustŭ. *Ministrulŭ Trefort a rĕposatŭ astădĭ la orele 1 și 50 minute după amedĭ.*

DIVERSE.

Numĕrulŭ visitatorilorŭ dela diferitele băi. Ultimele liste arată următórele cifre: Aussee 4547, Baden lângă Viena 9085, Franzensbad 6009, Gieshübl 308, Gleichenberg 3621, Graefenberg (unde se află M. S. Regele Carolu) 1738, Karlsbad 23.372, Marienbad 10.733, Reichenhall 4528, Salzburg 20.892, Sylt (unde e regina Româuiei) 2800, Teplitz-Schoenau 4815, Gastein 3814, Gmunden 6314, Ischl 8546, Norddermy 7418, Pyrmont 8967, Roemerbad 802, Salzbrun 3110, Tatra-Füred 2014, St. Wolfgang 859, Bistrița 173 etc. etc.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.03	Vênd.	9.05
Argintŭ românescŭ .	„	8.95	„	[illegible]
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.77	„	9.80
Lire turcescĭ . . .	„	11.08	„	11.10
Imperialĭ	„	10.08	„	10.10
Galbinĭ	„	5.72	„	5.76
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	118.—	„	119.—
Discontulŭ	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.10
Renta de hârtiă 5%	91.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.75
Bonurĭ rurale ungare	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.60
Bonurĭ croato-slavone	204.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	129.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.80
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de argintŭ austriacă	82.75
Renta de aurŭ austriacă	111.40
Losurĭ din 1860	139.70
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	308.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	316.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.87
Napoleon-d'orĭ	9.78
Mărcĭ 100 împ. germane	60.30
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

9/21 Iunie. câțiva din membrii comitetului revoluționarŭ, isbutindŭ a se furișa și a scăpa de arestărĭ, au alergatŭ la Islazŭ, unde se afla maiorulŭ Tell și căpitanulŭ Pleșoianu cu două companii de infanteriă. și acolo au ridicatŭ stindardulŭ revoluționarŭ, au proclamatŭ Constituțiunea și au datŭ de scire în tótă țera, încunosciințândŭ și pe comitetulŭ din Bucurescĭ.

Pretutindenĭ scirea resculărei a fostŭ primită cu m lțămire și entusiasmŭ. Țera întrégă s'a deșteptatŭ ca dintr'o letargia adéncă.

Magheru, cârmuitorulu județului Romanațĭ, însciințeză îndată din Caracal pe vodă Bibescu despre cele ce se petreceau și de marșa insurgenților spre Craiova. Bibescu îi rĕspunde ordonându-i sĕ-șĭ strîngă toțĭ dorobanții, sĕ pornéscă în contra rebelilorŭ, sĕ-i lovéscă și sĕ împusce pe toțĭ capii.

Mare agitațiune în Bucurescĭ în urma scirilorŭ sosite dela Islazŭ. Vodă Bibescu, voindŭ sĕ arate nepăsare, ese în plimbare la șosea în trăsură deschisă, însoțitŭ de ministrulŭ sĕu Villara; atuncĭ trei tinerĭ înarmațĭ se aruncă într'o birjă, ajungŭ trăsura domnéscă, tragŭ asupra Domnului, pe care din norocire nu-lŭ nemerescŭ, sdrobindu-i numai epoleta.

In timpulŭ acesta Eliandu, Tellu și Stefanŭ Golescu pornescŭ cu cele două companii dela Islazŭ spre Caracalŭ, rădicândŭ satele și implântândŭ stindardulŭ tricolorŭ pe bisericĭ și pe casele publice.

Ajungêndŭ glótă de mai multe mii, la marginea orașului Caracalŭ cu strigătele de: sĕ trăéscă constituțiunea, sĕ trăiéscă libertatea, le-a eșitŭ înainte prefectulŭ Magheru cu 600 de dorobanțĭ înarmațĭ; dér, în locŭ de a-i întêmpina cu focurĭ, se arunca în brațele unii altora, strigândŭ sĕ trăiéscă libertatea și constituția, trăiéscă guvernulŭ provisoriu.

A doua di glota, marită cu ómenii lui Magheru și cu orășenĭ din Caracalŭ, înainteză spre Craiova, mărindu-se necontenitŭ pe drumŭ pe unde trecea cu ómenii satelorŭ. La apropierea lorŭ, prefectulŭ de Doljŭ, Iancu Bibescu, cu maiorulŭ Vlădășanŭ și două companii de infanteriă, părăsise Craiova, încâtŭ revoluționarii întrară în oraș fără a întêmpina cea mai mică împotrivire.

Der peste di, în primirea făcută notabililorŭ de unii din membrii noului guvernŭ proclamatŭ, aceștia au intratŭ în tratațiunĭ cu o comisiune trimisă de lumea reacționară din Craiova făgăduindu-le modificațiunĭ în unele articole ale nouei constituțiunĭ, dândŭ chiar ordine ca țiganii robĭ, deși declarațĭ liberĭ, sĕ se întórcă la slujba foștilorŭ stăpânĭ, și țĕranii clăcașĭ, declarațĭ afrancațĭ de munca obligatóre, sĕ iasă la munca câmpului boerescŭ. Aceste mĕsurĭ deși au îmbunatŭ órecum clasele avute, dér au răcitŭ forte multŭ zelulŭ popularŭ, încâtŭ reacțiunea, luândŭ curagiu, peste nópte casa ocupată de membrii guvernului a fostu încungiurată și amenințată. Situațiunea devenea critică décă nu venea Magheru, care prin curagiulŭ sĕu a împrăștiatŭ mulțimea încungiurătorilorŭ și a deblocatŭ pe membrii guvernului, carĭ au putută porni a doua di spre Bucurescĭ, întovărășițĭ de două companii de infanteriă și de 800 de dorobanțĭ călărĭ.

In Bucurescĭ sosindŭ proclamația din 9/21 Iunie dela Islazŭ în diua de 11/23 Iunie, tênerulŭ iuncărŭ Niță Magheru, nepotulŭ generalului Magheru, găsindŭ unŭ esemplarŭ, îlŭ citesce în piață în Lipscanĭ. Lumea se adună și pornesce în glótă la palatŭ, unde vodă Bibescu, după puțină esitațiune, iscălesce constituțiunea și numesce ministerulŭ cerutŭ de poporŭ, dér după trei dile părăsesce capitala, pleacă la Brașovŭ și țera rĕmâne pe mânile guvernului proclamatŭ la Islazŭ, care intră triumfătorŭ în capitală în diua de 16/28 Iunie.

Dér, fie neesperiență a noilorŭ ómenĭ dela guvernŭ, fie dibăcia din partea reacționarilorŭ, faptulu este că în diua de 19 Iunie (1 Iulie) comanda oștirei se găsesce concentrată în mânile colonelilorŭ Odobescu și Solomonŭ, carĭ înconjóră palatulŭ cu unŭ batalionŭ de infanteriă, și membrii comitetului revoluționarŭ se pomenescŭ deodată arestațĭ. dér și de astădată ér curagiulŭ și presența de spiritŭ a lui Magheru scapă situațiunea: elŭ trage sabia, trece printre năvălitorĭ și se baricadeză într'o cameră în palatŭ cu câțiva dorobanțĭ și ține bine până ce a putută sosi poporulŭ condusŭ de Ionŭ Brătianu și de popa Tunŭ, care a deblocatŭ guvernulŭ și a arestatŭ pe cei doi colonelĭ, carĭ conduseră ataculŭ palatului arestarea u vernului.

(Va urma).

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtu Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amedĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulu de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amedĭ
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amedĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovu.